

Na okładce: Protest Francuzów – makieta zniszczonego posągu Buddy przed Centrum Georges Pompidou w Paryżu
Obok: Miejsce po zniszczonym posągu Buddy

Cenne, bezcenne/ utracone

Rada redakcyjna Monika Kuhnke, Jacek Miler,
Piotr Ogrodzki, Urszula Paszkiewicz

Redaktor naczelny Barbara Kobielska

Oprac. graficzne Karvázy©, Marcin Majer

Oprac. redakcyjne Maria Barbasiewicz

Korekta Maria Barbasiewicz, Maja Strzeżek

Tłumaczenie Anna Białoskórska

Redakcja: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

00-461 Warszawa, Al. Ujazdowskie 6; tel./fax: 621 04 45; tel.: 628 22 85

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego za Granicą

00-071 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17; tel./fax: 826 30 59

Wydawca **pagina** sp. z o.o. 02-878 Warszawa, ul. Gajdy 38a

Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować na adres redakcji
Druk i oprawa: Rzeszowskie Zakłady Graficzne S.A.

3

Zniszczenie posągów Buddy w Bamjan
– zbrodnia przeciw kulturze

Monika Ostaszewska

5

Utracony sztandar
Pułku Lansjerów Nadwiślańskich

Andrzej Ziólkowski

8

Tintoretto

Monika Barwik

10

Falszerstwa dzieł sztuki
– niedoceniany problem na rynku

Piotr Ogrodzki

12

Na Orawie

Jerzy Szałygin

14

Straty wojenne (1939–1945)

Maria Romanowska-Zadrozna

15

Pomnik Francesca Nullo
z ulicy Frascati w Warszawie

Janusz Mróz

16

Katalog strat

Monika Barwik

20

Jak ubezpiecza się dzieła sztuki

Jacek A. Likowski

24

Zbiory lwowskie (X)
Biblioteka i Muzeum Baworowskich,
Galeria Mączyńskich-Dzieduszyckich
oraz inne zbiory lwowskie

Jacek Miler

26

Niespodziewany powrót obrazu
Jerzego Kossaka

Monika Kuhnke

28

Notatki prof. Bohdana Marconiego

Maria Romanowska-Zadrozna

30

„Fort Sulkowski” w Kairze

Mirosław Barwik

32

Summary

Monika Ostaszewska

Zniszczenie posągów Buddy w Bamjan

– zbrodnia przeciw kulturze

Dekret o zniszczeniu posągów Buddy w Bamjan w Afganistanie wydany 26 lutego br. przez mullę Omara, przywódcę radykalnego odłamu fundamentalistycznej doktryny wahabickiej, zaskoczył opinię publiczną, wywołując falę oburzenia na całym świecie. Międzynarodowe organizacje ochrony zabytków do ostatniej chwili miały nadzieję, że dekret nie zostanie wykonany i podjęły wszelkie możliwe środki, by powstrzymać talibów przed destrukcją określoną przez Generalnego Dyrektora UNESCO, Koichiro Matsuurę jako zbrodnia przeciwko kulturze.

Mimo natychmiastowego podjęcia pertraktacji nie zdołano wpłynąć na zmianę postawy talibów. unicestwili oni dwa posągi Buddy o wysokości 53 i 35 metrów. Jedynym śladem po ich istnieniu pozostały tylko puste nisze w skale. Pierwsze zdjęcia z akcji niszczenia posągów dostarczone przez zagranicznych dziennikarzy pojawiły się w prasie 10 marca. Jako świadectwo nieodwracalnej straty wywołały szok – dotąd wydawało się, że wkroczyliśmy w nową epokę dialogu międzykulturowego i wspólnej przynależności różnych kultur.

Nie był to pierwszy przypadek niszczenia zabytków w Afganistanie. Podobny los spotkał wcześniej zbiory Muzeum Narodo-

wego w Kabulu, gdzie zniszczeniu lub wywozowi uległy bezcenne zbiory prehistorycznych artefaktów oraz kolekcje z epoki greckiej i rzymskiej. Degradacji i zniszczeniu uległy również liczne groty mnichów buddyjskich ozdobione freskami, służące teraz za miejsca biwaków i pozycje wojskowe.

